

Stanowisko rządu ws. polityki spójności po 2020 r.

MINISTERSTWO
ROZWOJU

Kraków, 12 października 2017 r.

- Zważywszy na treść komisyjnych dokumentów nt. przyszłej perspektywy finansowej (Biała Księga oraz wynikające z niej dokumenty do dyskusji) należy spodziewać się przeglądu wszystkich polityk, programów i instrumentów pod kątem europejskiej wartości dodanej i spójności działań (z preferencją dla programów zarządzanych centralnie), uproszczenia procedur budżetowych, uelastycznienia budżetu, nowych mechanizmów mających na celu zwiększenie efektywności wydatkowania środków.
- Polityka spójności ww. dokumentach jest przedstawiana w pozytywnym świetle. Jednak czekają ją kolejne zmiany polegające na: uproszczeniu procedur (w tym uelastycznienie programowania), silniejszej racjonalizacji i koncentracji wydatków, uelastycznieniu wydatkowania (łatwość przesuwania środków), silniejszym powiązaniu z reformami strukturalnymi i nowymi wyzwaniami UE, zmianami poziomów współfinansowania.
- Utrzymanie dużego budżetu polityki spójności będzie trudne w obliczu spodziewanej luki finansowej. → Dlatego tak ważne jest przyspieszenie inwestowania środków polityki spójności w obecnej perspektywie finansowej i obalenie argumentu, że polityka ta nie potrzebuje już tak dużego budżetu.

- Rząd polski jest bardzo aktywny w debacie nt. przyszłości UE i jej budżetu po 2020 r. (spotkania ministrów wszystkich PCz organizowane przez MR, *Friends of Cohesion*, mobilizacja wysiłków w ramach Grupy Wyszehradzkiej, bliska współpraca z Komitetem Regionów, stały kontakt z DG Regio, udział w panelach 7. Forum Kohezyjnego). Obecnie, nasze działania koncentrujemy na promocji stanowiska rządu RP ws. polityki spójności po 2020 r., przyjętego 17 lipca br. (przez KSE).

Jego najważniejsze elementy są następujące:

- Budżet unijny musi być ambitny i skonstruowany tak, aby dawał gwarancję rozwiązania najważniejszych problemów z punktu widzenia obywateli i procesu integracyjnego UE, nie tworząc Europy różnych prędkości.
- Unii potrzebna jest elastyczna i nowoczesna polityka, która realizując obecne cele traktatowe potrafi jednocześnie sprostać aktualnym wyzwaniom (transformacja strukturalna). W jej realizację powinny być włączone w skoordynowany sposób wszystkie stosowne polityki (unijne i krajowe) oraz ich instrumenty.
- Polityka spójności jest kluczową polityką inwestycyjną UE i podchodzi do zagadnień rozwojowych w sposób najbardziej kompleksowy. Powinna ona stanowić istotną część unijnego budżetu, obejmując swym zasięgiem geograficznym wszystkie regiony. Odpowiednie wsparcie powinny uzyskać regiony o najniższym poziomie rozwoju, a PKB per capita powinien pozostać podstawowym wskaźnikiem podziału alokacji środków polityki spójności.

- W celu dostosowania polityki spójności i silniejszego zorientowania jej na rezultaty w kontekście realizacji unijnej polityki transformacji strukturalnej, należy przeprowadzić zmiany w funkcjonowaniu polityki spójności, w szczególności:
 - wzmocnić mechanizm koncentracji tematycznej;
 - zmienić logikę funkcjonowania systemu powiązania polityki spójności ze wsparciem reform strukturalnych, opierając go na pozytywnych zachętach do wprowadzania zmian strukturalnych;
 - ujednolicić zasady wdrażania funduszy polityki spójności (tzw. *single set of rules*);
 - wzmocnić podejście terytorialne poprzez szersze zastosowanie instrumentów terytorialnych, a także ich uproszczenie i uelastycznienie;
 - przebudować model wieloszczeblowego zarządzania dzielonego tak, aby jego głównymi osiami było wzajemne zaufanie i zorientowanie na osiągnięcie rezultatów umożliwiające przekazanie więcej kompetencji na szczebel krajowy i regionalny (w zakresie wdrażania, w tym audytu i kontroli);
 - wprowadzić zróżnicowane podejście do zarządzania i wdrażania polityki spójności w poszczególnych krajach i regionach (zgodnie z zasadą proporcjonalności);
 - zwiększyć efektywność warunkowości *ex ante*;
 - uprościć stosowanie instrumentów finansowych.

- Polityka spójności nie działa w odosobnieniu – jej sukces uwarunkowany jest spójnością i efektywnością całego systemu zarządzania gospodarczego. Dlatego należy wprowadzić następujące zmiany:
 - Zalecenia dla państw członkowskich powinny mieć charakter wieloletni, zachęcać do realizacji reform strukturalnych na poziomie unijnym i państw członkowskich oraz dotyczyć wszystkich polityk i instrumentów budżetowych UE je wspierających. Niezbędne jest także wzmocnienie dialogu Komisja – państwa członkowskie tak, aby kraje w pełni mogły się identyfikować z zaleceniami.
 - Uwzględnienie podejścia terytorialnego w systemie zarządzania europejskiego (w strategii gospodarczej, zaleceniach i reformach strukturalnych).
 - Zharmonizowanie zasad horyzontalnych i wymogów dotyczących realizacji projektów z polityki spójności oraz z instrumentów i programów zarządzanych centralnie.

MINISTERSTWO
ROZWOJU

